

**Bamble
kommune**
Kommunedirektøren

Kommunedirektørens forslag til

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Foto: Torbjørn Huru

Budsjettprosessen

- Budsjett- og økonomiplanprosessen foregår i flere steg
 - Prosessak til formannskapet
 - Kunnskapsgrunnlaget for økonomiplanen
 - status
 - samfunnsendringer
 - utviklingstrekk
 - Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan
 - økonomiske forutsetninger
 - prioriteringer
 - bevilgninger

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Kommuneplanens samfunnsdel

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

- Økonomiplanen er handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel
 - Økonomiplanen 2025-2028 bygger på den nye samfunnsdelen
 - Samfunnsdelen er på høring, og skal til endelig behandling i kommunestyret i desember
- Målområdene i den nye kommuneplanen:

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

- Kommunedirektørens budsjettforslag for perioden 2025-2028 bygger på:
 - Målområdene i kommuneplanens samfunnsdel
 - Tidligere vedtak
- Budsjettforslaget forutsetter betydelige innsparinger og bruk av fondsmidler

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Stramme driftsrammer og vanskelige prioriteringer

- Kommunens driftsrammer er stramme og har vært det gjennom flere år
- Det legges frem et budsjettforslag i balanse
 - Forslaget bygger på forutsetninger om vesentlige innsparinger og omstilling av kommunens drift i perioden
- Det er avgjørende at kommunens kostnadsnivå reduseres vesentlig i årene fremover

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Budsjettbalansen – resultater

- Kommunedirektøren legger frem et forslag til saldert budsjett for perioden, og hvert år er i budsjettmessig balanse
- Det er forutsatt bruk av tidligere års fondsavsetninger på netto 46,8 mill. kroner i 2025
- I 2026 og 2027 er det forventet et netto overskudd som avsettes til fond

<i>Mill. kroner</i>	Budsjett 2024	2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	-1 453	-1 525	-1 556	-1 575	-1 588
Sum utgifter	1 467	1 549	1 527	1 507	1 529
Brutto resultat	14	24	-29	-69	-59
Netto finansutgifter og inntekter	94	120	119	122	128
Motpost avskrivinger	-97	-97	-105	-110	-115
Netto resultat	11,3	46,8	-15,2	-56,2	-46,8
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-11,3	-46,8	15,2	56,2	46,8
Årsresultat	0	0	0	0	0

Budsjettbalansen

- Hovedelementene i endringene i driftsrammene:
 - Betydelig kostnadsøkning i den eksisterende driften
 - Det er fortsatt buffere på sentrale poster utover i perioden
 - Forutsatt innsparinger, effektivisering og omstilling i økonomiplanperioden
 - Nye investeringer har medført økte driftsutgifter, og påvirker også renter og avdrag

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Hovedtiltak – investeringer

- Etablering av Fyret legesenter
- Videre arbeid med avlastningsboligen/spesialavdeling i skole
- Utbygging av Vissestad
- Prosjektering og utbygging av Helsehuset
- VA-investeringer
- Ferdigstillelse av Bystranda
- Oppgradering av «mekkeverkstedet»

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Status og utviklingstrekk

- Kommunen står foran betydelige økonomiske utfordringer i årene fremover
- Regnskapene for 2023 og 2024 viser en underfinansiering eksisterende drift
 - Store underskudd tærer på kommunens egenkapital
 - Kommunens handlingsrom og finansielle buffere er vesentlig svekket
- Det legges opp til omfattende innsparinger og omstillingstiltak
 - Sikre en bærekraftig økonomi
 - Opprettholde forsvarlige tjenester
- Kanskje er dette tidenes mest krevende budsjett og økonomiplan...

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Saldering – hvordan få budsjettet i balanse?

- Budsjettet for 2025 er saldert ved bruk av disposisjonsfond
- Urealiserte innsparingstiltak er tilbakeført og erstattet med et innsparingsprogram over tre år
- Enkelte investeringer avventes og/eller forskyves utover i økonomiplanperioden

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Innsparingsprogram for perioden 2025-2027

- Budsjettforslaget bygger på gjennomføringen av et innsparingsprogram
- Formålet er å skape et større og bedre handlingsrom for årene fremover
- Den økonomiske situasjonen krever tydelige prioriteringer og tiltak som gir effekt – dette er krevende for alle

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Innsparingsprogrammet

- Målsettingen med innsparingsprogrammet
 - Redusere kostnadene for tjenesteproduksjonen
 - Ned på gjennomsnitt for KOSTRA-gruppe 7
 - Sikre en bærekraftig økonomisk utvikling
 - Legge til rette for bedre ressursutnyttelse og effektivitet
 - Gi rom for å håndtere fremtidige utfordringer og investeringsbehov
- Tjenesteområdene som er valgt ut har et merforbruk i forhold til gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen
 - Samlet merforbruk på 134 mill. kroner i 2023 (siste oppdaterte KOSTRA-tall)
 - 107 mill. kroner er direkte knyttet til kommunalområdene

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Utredningsområder

- Innsparingsprogrammet definerer 9 ulike utredningsområder:
 - A. Skolestruktur
 - B. Barnehage
 - C. Voksenopplæring
 - D. Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
 - E. Legetjenestene
 - F. Sosialtjenestene
 - G. Plan-, byggesak, rekreasjon og naturforvaltning
 - H. Barn, unge, idrett og kulturbygg
 - I. Administrasjon og organisasjon
- Ansvaret for utredningsområdene er fordelt på kommunalområdene etter fagansvar
- Innsparingsprogrammet skal gjennomføres over tre år, med full effekt i 2027

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Utvikling og omstilling

- Kommuneplanens langsiktige mål er integrert i økonomiplanen, og danner grunnlaget for den videre utviklingen og omstillingen av kommunen
- Det er satt ambisiøse mål for:
 - Samfunnsutvikling og attraktivitet
 - Miljø og næringsutvikling
 - Omstilling og nyskaping
- Vi skal ha fokus på videre utvikling, i tråd med ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel
 - Det blir viktig å finne en balanse mellom innsparinger og utviklingsarbeid
 - Ressursene må prioriteres riktig
 - Tiltakene som gir størst effekt for økonomisk bærekraft og tjenestekvalitet bør prioriteres

Den økonomiske situasjonen

- Den økonomiske situasjonen er krevende
 - Press fra høye renter
 - Høy pris- og lønnsvekst
 - Store investeringer fra tidligere som gir høye lånekostnader
- Vi har et dokumentert innsparingspotensial på 151 mill. kroner
 - Økonomiplanen forutsetter stram budsjettdisiplin og strenge prioriteringer
 - Alle sider av kommunens drift og investeringer må vurderes nøye
- Fremover er det nødvendig å omdisponerer ressurser og alle nye investeringer må veies opp mot eksisterende behov

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Samarbeid for å nå målet

- Vi må stå sammen skal vi klare å nå målet om et større og bedre handlingsrom for årene fremover
 - Godt samarbeid og felles forståelse blir avgjørende for å lykkes
- Innsparingsprogrammet forutsetter samarbeid på tvers av tjenesteområder, og engasjement fra ansatte, folkevalgte og innbyggere
- Vi må være ett lag!

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Titanicprinsippet

- Vi ser isfjellet, og må være villig til å styre unna.....

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Dramatisert framstilling av «Titanic»-forliset [1912](#), tegnet av den tyske marinemaleren Willy Stöwer.

Dere som folkevalgte

- Vi er avhengig av dere for å gjennomføre nødvendige innsparinger og omstillinger av kommunes drift
 - Vi må stå sammen og spille på lag
- Det blir nødvendig med tøffe prioriteringer og modige beslutninger
- Den økonomiske situasjonen tillater i liten grad nye tjenester og tilbud
- Skal vi klare å skape en attraktiv, inkluderende og bærekraftig kommune må vi jobbe sammen som et lag

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Mye er bra i Bamble kommune!

- Det skjer mye bra i kommunen vår!
- Vi har ansatte som jobber målrettet for å levere gode tjenester hver dag
- Det siste året er det gjennomført en rekke innsparinger og omstillinger, men vi er ikke i havn ennå
 - Urealiserte innsparingstiltak i budsjettet for 2024
 - Omstart i 2025 med nytt innsparingsprogram
- 2024 har vært et utfordrende år for kommunens ledelse
 - Endringer og midlertidighet i kommunedirektørfunksjonen får også konsekvenser for realisering av innsparingstiltak

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Hva gjør vi fremover?

- Innsparingsprogrammet må prioriteres
 - Kommunestyret vil få saker og utredninger til behandling for å fatte nødvendige vedtak om innsparinger og omstillinger
 - Sakene vil omfatte både tjenestenivå og strukturer
- Utredningskapasiteten er en utfordring
 - Begrensede tilgjengelige ressurser og kompetanse
 - Utredninger som går på tvers av innsparingsprogrammet bør unngås, så langt det lar seg gjøre

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Kommunedirektørens forslag til vedtak

- Kommunedirektørens forslag til vedtak ivaretar de formelle kravene til budsjett og økonomiplan, og inneholder i prinsippet fire elementer:
 1. Økonomiske rammer
 2. Gebyrregulering og eiendomsskatt
 3. Måltall for økonomisk utvikling
 4. Føringer for underordnede organ
- I tillegg ønsker kommunedirektøren å trekke frem følgende vedtakspunkter:
 - Innsparingsprogrammet, punkt 8 og 9
 - Omdisponering av disposisjonsfond, punkt 10
 - Omstilling, punkt 11

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Videre prosess

- Videre arbeid med Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

31.10.2024	Kommunedirektøren presenterer forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027
28.11.2024	Møte i formannskapet og innstilling til kommunestyret
28.11.2024	Formannskapets innstilling legges ut på høring i 14 dager
12.12.2024	Møte i kommunestyret med endelig vedtak

- Prosessen er forankret i:

- økonomireglementet for Bamble kommune
- kommunelovens økonomiregler
- forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

- Som tidligere år vil folkevalgte få tilgang til Framsikt-modulen «Politiker», og opplæring er planlagt 05.11.2024 kl. 13-14.30 på Halen gård
- Administrasjonen vil frem mot kommunestyrets behandling være behjelpelig med avklaringer og tilleggsinformasjon

**Bamble
kommune**

Kommunedirektøren

Takk!

Foto: Torbjørn Huru